

gerne trække ganske særdeles langt ud. Hvad jeg vil høre mig om, er de Grundsætninger, hvorpaa dette Lovkast hviler. Jeg vil da for det Første strax udtale, at det har glædet mig særdeles at see, at Udkastet hviler paa den Grundsætning, at alt det egentligt vaabendygtige Mandskab skal uddannes. Det er, troer jeg, den første Fordring, man maatte gjøre, for i det Hele taget at kunne skaffe en nogenledes dygtig og stærk Armee tilstede i et saa lille Land som vort, at vi tage alt det vaabendygtige Mandskab i Beslag, og den anden Følge, det har havt, at man ophæver Stillingsvæsenet, er for mig et ganske overordentlig stort Fremskridt i folkelig Retning, i Retning af den borgerlige Ligheds Indførelse i dette Forhold. Allerede da den grundlovgivende Forsamling behandlede Børnepligtsloven af 12te Februar 1849, var jeg En af de Faa, som bestemt bekæmpede alt Stillingsvæsen og udtalte mig saa stærkt, som jeg formaade, mod dengang at gaae ind paa dette System, men Sagen lod sig dengang ikke gennemføre; mærkeligt nok, i det overmaade demokratiske 1848 lod det sig i Danmark ikke gennemføre, at man gav Afkald paa Stillingsvæsenet. Det blev dengang sagt, at det var nødvendigt at taale det, for at man overhovedet kunde komme til almindelig Børnepligts Indførelse. De Grunde, der ere anførte i Regjeringens Motiver for at opgive Stillingsvæsenet, ere aldeles de samme, som jeg dengang anførte. Det har viist sig, at det, jeg forudsatte, vilde være en Følge af Stillingsvæsenet, virkelig ogsaa efter Regjeringens Mening har viist sig at være indtruffet. Men hvad der ikke er anført, og som jeg maa lægge særdeles Vægt paa, naar jeg glæder mig over, at man nu endelig giver Afkald paa Stillingsvæsenet, er, at det udskrivningspligtige Mandskab, som ikke kan stille for sig, bliver stillet langt mere uforsødelagtigt, naar Stilling er tilladt, end naar dette ikke er Tilfældet, og det forekommer mig at være et overordentlig vigtigt Hensyn, at de, der ikke ere istand til at stille for sig, ikke blive stilled under ugunstigere Billaar, fordi man vil give den Begunstigelse til de mere velstaaende Børnepligtige, som ligger deri, at de kunne stille for sig. Den hele Omgangskreds, hvori de befindes sig, bliver en anden, end den vil blive, naar

Stilling ikke er tilladt; det kan heller ikke seile, og det har viist ogsaa viist sig, at Officererne, Befalingsmændene, maae stille sig endeel strengere, fordre strengere Diciplin, stille deres Fordringer i det Hele høiere til det simple Mandskab, naar Stilling er tilladt, end naar den ikke er tilladt, netop paa Grund af den bethdelige Deel af Armeen, som kommer ind gennem Stilling. Jeg har derfor allerede strax, da jeg saae, at Regjeringen var gaaet ind derpaa, glædet mig ganske særdeles til det Fremskridt i denne Retning, som man her vil gjøre. En anden Grundsætning, som ogsaa findes lagt til Grund for Udkastet her — jeg skal tage det i den Orden, hvori det forekommer i Motiverne — er den, at Militairarbejderne ikke indkaldes i Fredstid, men kun i Krigstid. Dette anseer jeg ogsaa for rigtigt. Kun skal jeg gjentage, hvad en af de ærebe foregaaende Talere har gjort opmærksom paa, at det vil være overordentlig vigtigt at anvende alle de Midler, som man kan anvende og udøve, al den Control, som kan lade sig udøve, for at Antagelsen til Militairarbejder ikke skal udarte til Noget, der kan bruges som en Begunstigelse fra deres Side, som have med Udskrivningen at gjøre, saaledes at man ikke tager til Militairarbejdere fuldstændigt tjenstdygtigt Mandskab, medens Andre, der ikke have forstaaet at vinde Vedkommende, blive tagne som vaabendygtigt Mandskab, uagtet de mere kunde have Krav paa at gaae over til at blive Militairarbejdere. Det er en stor Uanskelighed, der ligger heri, og jeg vil ønske, at Rigsdagen i det Hele i Forening med Regjeringen vil under Lovens fremtidige Gang have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvad der mulig kan gøres for, saavidt det efter de mennessetlige Forhold overhovedet kan forebygges, at forebygge Misbrug i denne Retning. — Jeg kommer nu til Spørgsmaalet om Delingen af Mandskabet i 3 Classer med Hensyn til Uddannelsesfestiden. Jeg skal her udtale en ganske særlig Anerkjendelse til den høitærede Krigsminister, fordi han i dette Punkt har lagt Commissionens Forslag tilside. Det har ikke kunnet Andet end undre mig, at et Medlem af saa stærkt demokratiske Grundsætninger som den